

Jaarverslag

2025

Menu

Kerngegevens

Statutaire naam: Stichting The Art of Charity

Publieke naam: Charity

Fiscaalnummer: 822291319

ANBI Rsin 822291319

Postadres: Groote Woldweg 22, 8097 RS Oosterwolde

Bezoekadres: Meidoornplein 89, Wezep

Doelstelling, missie en visie

De doelstelling van de stichting is: mensen in Malawi leren en helpen om op hun eigen land, op een duurzame manier, voedsel te kunnen verbouwen zonder misoogsten. De voedselzekerheid die op deze manier wordt verkregen, betekent dat hongersnood constructief en blijvend kan worden bestreden en dat voor de deelnemers economische zelfstandigheid met een goed en vast inkomen kan worden bereikt.

Het projectplan dat met steun van de stichting in Malawi wordt uitgevoerd, heet 'Food For Life'. Het is een verbeterde versie van het systeem Farming God's Way. De opzet van Food For Life is dat deelnemers een akker krijgen van 700 m² en verder de middelen die nodig zijn om op die akker mais te kunnen verbouwen. Als men gedurende twee seizoenen heeft laten blijken een goede akkerbouwer te zijn met een positief resultaat, mag men doorgroeien naar 4900 m² op eigen land (7 akkers = 1 acre). Het gebruik van natuurlijke middelen staat voorop. De mensen die in Malawi leiding geven aan het project leren de boeren hoe ze met behulp van mest, groen, zuurstof en water verrijkte compost kunnen maken. Er is steeds oog voor componenten die voor een goede kwaliteit van de compost zorgen en die in voldoende mate beschikbaar zijn.

Op deze manier realiseert Food For Life een veel grotere en een beter gegarandeerde opbrengst dan de traditionele landbouwmethode.

Van de oogstopbrengst moeten de deelnemers per akker één zak mais van 50 kg teruggeven (voor een acre is dat zeven zakken). Voor het bedrag dat die zak mais oplevert, krijgen zij zaaizaden en meststoffen voor het volgende jaar. Die zaaizaden en meststoffen worden door de coördinatoren (voorheen directeuren genoemd) samen met de deelnemers ingekocht. Daarnaast wordt jaarlijks een vast bedrag ingehouden voor de activiteiten van de ngo.

De stichting streeft ernaar dat het project volledig wordt verzelfstandigd, zodat personele hulp vanuit Nederland niet meer nodig is. Het uiteindelijke perspectief is dat het systeem volledig zelfredzaam is en dus niet meer afhankelijk van externe funding. Zover is het op dit moment nog niet.

Governance

Nederland

The Art of Charity is een stichting met een bestuur dat uit drie personen bestaat: B. (Bo) Teerling, voorzitter; D.F. (Diederik) Ensing, secretaris en H. (Halbe) Geertsma, vicevoorzitter. Volgens de statuten van de stichting worden de bestuursleden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn aftredende bestuurders onbeperkt herkiesbaar. Het huidige bestuur bestaat echter al heel wat jaren uit dezelfde personen. Daarom hebben we in 2025 besloten een rooster van aftreden op te stellen waarbij de huidige bestuursleden na hun aftreden niet meer herkiesbaar zijn. Dat betekent dat aan het eind van 2026 twee vacatures in het bestuur zullen ontstaan.

In september 2025 kregen we echter – onverwacht – ook al met een vacature te maken. Penningmeester E. (Eric) van Oene zag zich om gezondheidsredenen genoodzaakt om zijn functie neer te leggen. Pogingen om een opvolger voor hem te vinden hebben in de loop van het verslagjaar nog geen resultaat gehad.

Het bestuur heeft in 2025 zes keer vergaderd (25 februari, 11 juni, 3 september, 6 november, 21 november en 3 december). Alle vergaderingen werden gehouden in het bedrijfsgebouw van Enigma Sinapi aan de Ampèrestraat 7 in Wezep. In die vergaderingen kwamen alle aspecten van het werk van de stichting en alle ontwikkelingen rond het project Food For Life aan de orde. Van elke vergadering is een verslag gemaakt dat in een volgende vergadering werd vastgesteld, getekend en vervolgens gearchiveerd.

Naast de bestuursleden werkt een wisselend aantal vrijwilligers enthousiast mee aan de public relations en aan de aanvoer, verkoop en bezorging van meubilair. Aan het eind van het verslagjaar waren het er achttien. Op 6 maart is uit waardering voor hun werk een vrijwilligersavond gehouden met hapjes en drankjes, waarbij deze vrijwilligers tegelijk zijn bijgepraat over de stand van zaken van het project Food For Life. We hadden tot 2025 nog geen officieel beleid voor de vrijwilligers geformuleerd, maar daar hebben we het afgelopen jaar in voorzien.

De stichting communiceert via twee websites: www.foodforlifemalawi.com (voor alle informatie over het project) en www.livingfair.nl (voor de verkoop van meubilair; zie daarover verderop in dit verslag). Het beheer van de websites is uitbesteed aan Flexxmarketing in Nunspeet.

In 2025 kreeg de stichting te maken met een hertoetsing door het CBF. Zo'n hertoetsing wordt elke drie jaar uitgevoerd bij alle goede-doelenorganisaties met een CBF-certificering. Tijdens het onderzoek bleek dat we niet (meer) in alle opzichten aan de voorwaarden van het CBF voldeden, mede doordat die voorwaarden in 2025 zijn aangescherpt. In dat kader hebben twee bestuursleden twee keer een gesprek gevoerd met een deputatie van het CBF op het kantoor van het bureau in Amsterdam. We hebben ons best gedaan om de achterstand die het CBF constateerde in te halen. Voor een deel zijn we daarin geslaagd, voor een ander deel lukte dat niet binnen de door het CBF gestelde termijn. Bepaalde eisen van het CBF bleken voor ons ook te hoog gegrepen. Mede vanwege de vrij hoge kosten van de certificering hebben we toen zelf het initiatief genomen om ons uit het CBF terug te trekken. Daarop werd de CBF-Erkenning per 15 januari 2026 ingetrokken. De stichting heeft wel de ANBI-status, zodat giften aan haar bij de belastingaangifte als aftrekposten kunnen worden opgevoerd.

De stichting werkt uitsluitend met onbezoldigde vrijwilligers en bestuurders, met uitzondering van de voorzitter die als uitvoerend bestuurder een door het bestuur vastgestelde vergoeding krijgt voor zijn werkzaamheden (zie voor de hoogte van het bedrag de Jaarrekening 2025). Afgezien van die vergoeding wordt dus al het geld dat binnenkomt besteed aan de doelstelling van het project. Onder die doelstelling vallen ook de kosten van de reizen die naar Malawi worden gemaakt. Het bestuur probeert die kosten zo beperkt mogelijk te houden. Bij elke reis wordt zorgvuldig bekeken wat degenen die de reis maken nodig hebben om hun bezoeken zo goed mogelijk te kunnen invullen.

Malawi

In Malawi worden de planning en het beleid van Food For Life uitgevoerd door plaatselijke comités, onder de bestuurlijke leiding van een ngo.

Er is gekozen voor een managementstructuur met een hiërarchische opzet. Kleine groepjes worden naar boven toe steeds groter en eindigen bij de coördinatoren, die verantwoording afleggen aan de executive director van de ngo. Die opzet blijkt in de praktijk goed te werken. Het afleggen van verantwoording gebeurt goed en zorgvuldig. De coördinatoren nemen hun taak uiterst serieus. Hun aantal wisselt nog wel eens; het streven is om het aantal op 7 te houden.

De ngo Food For Life Malawi Limited is in 2015 opgericht en op 13 december 2017 door de overheid erkend. Het bestuur bestond in 2025 uit de volgende zes personen:

- ds. Maxwell Banda, voorzitter (emeritus predikant en voormalig ambassadeur)
 - mrs. Cecilia Mseteka, lid (succesvol ondernemer)
 - dr. Peter Mvula, lid (Managing Director and Principal Consultant–Rural Development)
 - mrs. Rose Niyasu, vicevoorzitter (human resources management)
 - Kingsley Masamba, lid (associate Professor, Food Science)
 - dhr. Bo Teerling, lid (namens Stichting The Art of Charity in Nederland; CEO van de ngo).
- De ngo is een zgn. 'company limited with guarantee'. Dat betekent dat het geld waarover ze beschikt alleen mag worden gebruikt voor eigen activiteiten en niet mag worden uitgekeerd als dividend. De ngo functioneert steeds beter, werkt samen met diverse bevolkingsgroepen en kerken en heeft goede contacten met de overheid.

Een belangrijke ontwikkeling in 2025 was dat het bestuur erin is geslaagd een opvolger te vinden voor de heer Teerling als CEO van de ngo: de heer Peter de Looft uit Kapelle (Zeeland). Het bestuur heeft hem benoemd per 3 september 2025. Voorlopig gaat het nog om een overgangssituatie: de heer De Looft krijgt de tijd om kennis te maken met het project en om in zijn functie te worden ingewerkt. In dat kader heeft hij in december 2025 samen met de heer Teerling een bezoek gebracht aan Malawi. Het bezoek gaf hem een goed beeld van het project en van de leefomstandigheden in dat land. De leidinggevendenden aan het project bleken hem heel gemakkelijk te accepteren als opvolger van de heer Teerling.

Doelrealisatie

Voor de realisatie van de doelstelling van de stichting is het nog steeds belangrijk dat het project met een bepaalde regelmaat wordt bezocht. De reizen zijn bedoeld om op de projectlocaties de stand van zaken op te nemen, te overleggen met leidinggevendenden, accountants, ngo, kerken en overheid, deelnemers te bemoedigen en aan te moedigen en waar nodig aanwijzingen te geven met het oog op een verbetering van de resultaten. In de tijden tussen de reizen worden de contacten met Malawi vooral onderhouden via Whatsapp.

Als regel worden er twee bezoeken per jaar gebracht. In 2024 bleef het beperkt tot één bezoek; in 2025 waren het er drie.

- Van 8 januari - 17 februari heeft de heer Teerling samen met zijn vrouw het land bezocht. Mevrouw Teerling vervult al jaren haar eigen rol in het steunen van het project en in de contacten met diverse betrokken personen. Ze zorgde ook wekelijks voor boeiende en persoonlijk getinte reisverslagen op de website van de stichting. Een verdrietige gebeurtenis waar ze op deze reis mee te maken kregen, was dat de chauffeur met wie de heer Teerling jarenlang tijdens zijn bezoeken was opgetrokken en die een goede vriend was geworden, is overleden. Gedurende het bezoek werden diverse meetings gehouden met groepsleiders, coördinatoren en accountants. Ook is er een ontmoeting geweest met de minister van Landbouw.

- Van 17 juni tot 3 juli is de heer Teerling alleen naar Malawi geweest. Hij heeft toen vooral gewerkt aan een verdere professionalisering en verzelfstandiging van de organisatie. Ook tijdens dit bezoek is er weer een meeting geweest met de minister van Landbouw. De minister nam kennis van de oogstresultaten. Er is met hem gesproken over de vraag hoe de methode van Food For Life breder in het land kan worden ingezet.

- Op 10 december ging de heer Teerling weer naar Malawi. Zoals eerder in dit verslag al is aangegeven, werd hij deze keer vergezeld door de heer De Looff. Het bezoek stond vooral in het teken van diens kennismaking met het project. De heer De Looff keerde de dag voor kerst weer terug naar Nederland; de heer Teerling volgde op 30 december. Het was de bedoeling dat hij langer zou blijven, maar doordat hij ziek werd, moesten de plannen worden aangepast.

Tijdens de drie bezoeken zijn heel wat gesprekken gevoerd en bezoeken gebracht. De vergaderingen die werden gehouden, verliepen goed en gestructureerd.

De honger blijft een nijpend probleem in Malawi. In die situatie stemt het tot dankbaarheid dat bij de boeren die aan Food For Life meedoen de oogst er over het algemeen goed voor staat. De opbrengsten zijn stabiel en gezond. In het noorden van het land zijn de resultaten beter dan in het zuiden. Dat heeft te maken met verschillende klimatologische omstandigheden en grondsoorten, maar ook met een verschillende motivatie van de deelnemers. Vooral het meest afgelegen en het meest arme gebied in het uiterste noorden valt op door een enthousiaste inzet van hard werkende boeren die weinig kosten maken en een royale oogst mogen binnenhalen.

Een punt van zorg is dat niet alle deelnemers altijd de verplichte zak mais terugbetalen. De coördinatoren zitten er echter goed achteraan dat de gemaakte afspraken worden nagekomen.

Omdat in Malawi niet voldoende mest beschikbaar is om compost te maken, heeft de stichting in 2024 besloten een proef te doen met het toesturen van kippenmestkorrels vanuit Nederland. Die proef is geslaagd en het sturen van deze mestkorrels is in 2025 voortgezet.

In de laatste maanden van 2025 hebben we veel tijd en aandacht besteed aan een nieuwe opzet van het project. We zagen ons genooddaakt onze ambities voorsnog flink bij te stellen. Onze doelstelling was dat alle 7000 deelnemende boeren zouden opschalen tot 1 acre (7 akkers). Dat blijkt te idealistisch te zijn geweest: lang niet alle boeren zien dat zitten. Bovendien zou voor de grote sprong voorwaarts die we graag wilden realiseren op korte termijn veel extra geld nodig zijn. Daarom hebben we onze plannen tot een meer realistisch niveau teruggebracht. We verwachten in 2026 2800 boeren te kunnen laten opschalen, terwijl we de opschaling over het algemeen meer geleidelijk willen laten verlopen, tot 1 acre in 2028.

De stichting blijft de deelnemers aan het project financieel steunen, naar rato van het aantal akkers. Dit betekent dat de deelnemers nog niet economisch zelfstandig zijn. Het is wel de bedoeling dat daar naartoe wordt gewerkt.

In de jaren waarin we met het project bezig zijn, heeft de stichting het systeem al aan tienduizenden mensen geleerd. Sommige deelnemers blijven vanaf het begin. Anderen verlaten het leersysteem en doen het voor zichzelf. Weer anderen kijken de methode alleen maar af en passen die dan toe op hun eigen land.

Financiële ontwikkelingen

Financiële steun voor het project wordt in Nederland onder andere gegenereerd via de verkoop van meubilair en andere goederen vanuit de winkel aan het Meidoornplein in Wezep en vanuit de webshop (www.livingfair.nl).

De winkel kan sinds 2024 op afspraak worden bezocht. Dat blijkt goed te werken: mensen komen met een duidelijk doel en er is veel minder sprake van 'kijken, maar niet kopen'. De verkoopcijfers zijn vanaf de invoering van deze werkwijze aanzienlijk gestegen. Er komen veel kopers uit het midden en zelfs uit het zuiden van het land. Naast de bezoeken op afspraak wordt regelmatig (in principe elke maand) een open dag gehouden, op een zaterdag. Ook dat blijkt een succes te zijn: er komen veel bezoekers en er worden veel bestellingen gedaan.

Behalve uit de verkoop van meubilair worden inkomsten verkregen door bijdragen van fondsen, bedrijven, grote instellingen, maatschappelijke organisaties, kerken en particulieren en zelfs door de verkoop van oud ijzer en dergelijke. Eind 2025 is weer een actie gestart om fondsen te benaderen.

Via media wordt regelmatig aandacht gevraagd voor het project. Bij die media valt met name te denken aan het Nederlands Dagblad, het Reformatorisch Dagblad, huis-aan-huisbladen, Groot Nieuws Radio, de EO, de lokale omroep en de social media.

Voor het Reformatorisch Dagblad hebben voorzitter Bo Teerling en zijn vrouw Dity in de eerste helft van 2025 weer een groot aantal columns geschreven, waar ze veel respons op kregen en die regelmatig veel geld opleverden.

Door al deze media-activiteiten werd en wordt de bekendheid met de stichting en haar project steeds groter.

Via Whatsapp wordt wekelijks bekendgemaakt hoeveel meubilair er is verkocht, hoeveel winst dat voor het project heeft opgeleverd en hoeveel giften er zijn binnengekomen.

Het bestuur is dankbaar voor alle steun die de stichting ook in 2025 heeft ontvangen. Heel vaak ging het om forse bedragen. Al met al heeft de stichting in het verslagjaar weer voldoende geld ontvangen om het werk in en voor Malawi zonder financiële zorgen en beperkingen te kunnen uitvoeren.

In zijn vergadering van 11 juni 2025 heeft het bestuur het jaarverslag en de jaarrekening van 2024 vastgesteld.

De administratie in Malawi is in goede handen bij de penningmeesters van de comités. Twee accountants dragen zorg voor de controle. Daarnaast doen zij aan 'veldwerk': ze bezoeken steekproefsgewijze een aantal akkers om na te gaan of de betreffende boeren die akkers werkelijk beplant hebben. Net als de coördinatoren nemen ook zij hun taken uiterst serieus.

De CEO van de ngo kan vanuit Nederland toezicht houden op de uitgaven die vanaf die centrale bankrekening worden gedaan.

Risico's

Het project kent algemeen geldende risico's als: verlies, diefstal, misoogst, demotivering, gebrek aan vernieuwing, leiderschapsperikelen en jaloezie. Daarnaast is er bijvoorbeeld het risico van corruptie. Door de manier waarop het systeem is opgebouwd, blijven eventuele misstanden in principe beperkt tot een klein gebied. Tegelijk weet men in het hele land vrij precies welke normen en waarden de stichting hanteert. Zo is het bij alle deelnemers bekend dat Food for Life Malawi bij corruptie geen pardon kent en iemand die zich misdraagt direct uit de organisatie haalt. Dat werkt preventief. Verder worden maatregelen die moeten worden genomen altijd eerst besproken met de lokale medewerkers. Adviezen die zij geven, worden meestal opgevolgd. Als ergens een maatregel genomen is, verspreidt het nieuws daarover zich heel snel door het land.

In theorie bestaat het risico dat er te weinig geld binnenkomt om het project te kunnen financieren. Dat zou dan in het ergste geval kunnen betekenen dat de omvang van het project moet worden teruggebracht. Het spreekt vanzelf dat de stichting zich er tot het uiterste voor inzet om dat scenario te voorkomen: ze wil het project juist steeds meer uitbreiden. Dat tijdelijk besloten moest worden tot een bijstelling van de ambities (zie onder 'Doelrealisatie') heeft gelukkig niets te maken met teruglopende inkomsten.

Een laatste risico betreft de personele continuïteit. Voorzitter Bo Teerling vervult met zijn vele activiteiten een belangrijke rol binnen de stichting en kan daarom node worden gemist. Zijn leeftijd en de gezondheidsproblemen die er de laatste paar jaar zijn geweest, geven echter alle reden om na te denken over een opvolger. Voor het aansturen van het project in Malawi hebben we die opvolger inmiddels gevonden, in de persoon van de heer De Looff, maar voor de werkzaamheden in Nederland is die er nog niet. Mocht de heer Teerling, voordat er een oplossing is, iets overkomen waardoor hij zijn werk niet meer kan doen, dan zijn er twee mensen beschikbaar die zijn plaats voorlopig kunnen innemen. Wat dat betreft is de continuïteit van het werk dus wel gewaarborgd.

Toekomstverwachtingen

Het streven is om in 2028 ongeveer de helft van het aantal deelnemende boeren te kunnen hebben opgeschaald naar 1 acre (7 akkers).

Er zullen behoorlijke bedragen nodig zijn om dat doel te realiseren. Het bestuur heeft echter goede verwachtingen dat het geld er zal komen. Die verwachtingen zijn gebaseerd op de steeds grotere bekendheid die het project heeft gekregen en op de zegen die we in dit opzicht steeds hebben mogen ervaren.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen

Het project Food For Life helpt gezinnen om uit de armoede te komen. Daardoor krijgen mensen meer financiële armslag, bijvoorbeeld om hun kinderen onderwijs te kunnen laten volgen. Uiteraard is dat van grote maatschappelijke betekenis. Ze krijgen ook meer mogelijkheden om het kerkelijke leven en de evangelieverkondiging in stand te houden. Het kerkelijke leven in Malawi lijdt zwaar onder de hogere kosten en de toenemende armoede. Kerkleden kunnen veel minder bijdragen, predikanten verdienen daardoor te weinig en moeten ander werk zoeken, zodat ze te weinig tijd overhouden voor het werk waar ze zich toe geroepen weten. De stichting neemt het in stand houden van het kerkelijk leven nadrukkelijk als doelstelling mee in het werven van gelden voor haar project.

Een bijkomend effect van het project is dat de stichting, met name door de bezoeken van de voorzitter en zijn vrouw, van tijd tot tijd instellingen op haar weg vindt die dringend hulp nodig hebben. Dat kan bijvoorbeeld een school zijn, een ziekenhuis of een kerkelijke gemeente waarvan het kerkgebouw hard aan vernieuwing toe is. Omdat de – statutair vastgelegde – doelstelling van de stichting zich beperkt tot landbouw en voedselvoorziening, kan in zulke situaties meestal geen hulp worden geboden vanuit de gelden die voor die doelstelling worden ingezameld. Dat is alleen mogelijk als er problemen zijn die gerelateerd zijn aan de voedselvoorziening. Vanuit de stichting wordt daar goed op toegezien. Tegelijk kan ze er niet omheen dat dergelijke problemen op haar weg worden geplaatst. In dergelijke gevallen wordt dan ook omgezien naar andere financieringsmogelijkheden.

De stichting verstaat haar verantwoordelijkheid waar het gaat om duurzaamheid en het beperken van milieubelasting. Zoals eerder al is aangegeven, is de hele opzet van het project Food For Life gericht op het gebruikmaken van natuurlijke producten en van dauw. De stichting heeft er bewust voor gekozen om zo snel als het kon over te schakelen van kunstmest op verrijkte compost.

De stichting probeert zo transparant mogelijk te zijn waar het gaat om het besteden van gelden en om de impact van haar activiteiten. Haar jaarstukken worden gepubliceerd op de website www.foodforlifemalawi.com. Resultaten van het project Food For Life worden op diezelfde website uitgebreid beschreven. Ook de eerder genoemde reisverslagen van mevrouw Teerling (en in december 2025 van de heer De Looff) geven een goed beeld van de werkzaamheden van de stichting en de effecten daarvan.

Op de website van de stichting staat een integriteitsprotocol. Dat protocol is ook naar alle vrijwilligers gestuurd. Onder 'risico's' is al aangegeven hoe in Malawi wordt omgegaan met het risico van corruptie en misdragingen.

Ten slotte

Het bestuur constateert met grote dankbaarheid dat ook in 2025 Gods rijke zegen over het project Food For Life en over het werk van de stichting The Art of Charity mocht worden ervaren.

Afgesloten 25 februari 2026

Halbe Geertsma